

Nekrolog k úmrtí Jiřího Urbánka

Vážení smuteční hosté,
sešli jsme se dnes v kapli v Hradci nad Moravicí, abychom se rozloučili a uctili památku pana Jiřího Urbánka, jehož světská pouť dospěla ke svému závěru. Chvilé loučení je vždy těžká, zvláště, když jde o loučení s člověkem, kterého si vážíme, je nám blízký a který by s námi mohl ještě dlouho setrvat, protože jeho myšlení je stále mladé, aktivní a tvůrčí a jeho umění stále promlouvá k mnoha srdcím. Mnozí ještě máme v paměti jeho poslední únorový koncert v ostravském jazzovém klubu Parník. Bohužel, jeho další plány na dubnový a červnový koncert se již nenaplnily.

I když jsme měli obavy o jeho zdravotní stav, zpráva o jeho úmrtí přišla neočekávaně a zastihla nás nepřipravené. Jiří Urbánek nás opustil po těžké nemoci ve věku 65 let v sobotu 16. května 2009.

Dovolte mi nyní krátkou procházku jeho životní cestou. Jiří Urbánek se narodil 28. ledna 1944 ve Frýdku-Místku. Po ukončení gymnázia v Opavě absolvoval v roce 1969 obor kontrabas na ostravské konzervatoři u profesora Miroslava Švábenského a později, v roce 1980 absolvoval na téže škole obor skladba u profesora Jaromíra Podešvy. Ve svých studentských letech, kdy hrál ještě na trombón, prošel řadou amatérských souborů, zejména Jazzovým kvintetem ostravské konzervatoře - společně s Vladimírem Figarem a Jiřím Hlavou - a také Orchestrem Ivo Pavlíka.

V roce 1966 byl jedním ze zakládajících členů ostravského Flaminga, s jehož jádrem přešel v roce 1967 do profesionálního angažmá jako hráč na kontrabas a baskytaru v Ostravském rozhlasovém orchestru, s nímž byl téměř po celý svůj život svázán. Po předčasné smrti Richarda Kovalčíka převzal ve Flamingu – přejmenovaném v mezidobí na Plameňáky - post kapelníka.

Kromě nepřetržitého působení v Ostravském rozhlasovém orchestru byl stálým členem Tria Vladimíra Figara a od roku 1981 také umělecky vedl Jazzový ostravský rozhlasový orchestr. V roce 1990 se pak stal šéfdirigentem tohoto celého profesionálního tělesa – Ostravského rozhlasového orchestru i Jazzového ostravského rozhlasového orchestru. S Jazzovým ostravským rozhlasovým orchestrem se průběžně zúčastnil řady domácích i zahraničních jazzových festivalů. Jeho hra na baskytaru, zejména bezpražcovou, mu vynesla oprávněně mimořádnou autoritu v odborných kruzích a pověst nejlepšího domácího hráče na svůj nástroj vůbec. Od roku 1989 deset let pravidelně vyučoval hře na baskytaru na letní jazzové dílně Karla Velebného ve Frýdlantu.

Jeho mimořádné hráčské schopnosti ve hře na baskytaru jej přivedly ke spolupráci s hudebníky a orchestry i mimo rámec ostravského regionu. Spolupracoval jako sólista, aranžér a skladatel s pražským Jazzovým orchestrem Československého rozhlasu, s Décziho Cellulou, s brněnským Orchestrem Gustava Broma, nahrával pro Supraphon s Konstelací Josefa Vobruby, dále spolupracoval s našimi předními jazzovými muzikanty, Karlem Velebným, Karlem Růžičkou, Jiřím Stivínem, Emilem Viklickým, Milanem Svobodou, Rudolfem Daškem, Laco Déczim, Radimem Hladíkem, Svatoplukem Košvancem, Vlastou Průchovou, Janou Koubkovou, Petrem Lipou a dalšími.

Jádro kompoziční práce Jiřího Urbánka tvoří instrumentální skladby, kterých napsal na 200, nejčastěji pro svůj domovský Jazzový ostravský rozhlasový orchestr. V průběhu 70 až 90 let zkomponoval asi 150 písní, zejména pro Marii Rottrovou, Petra Lipu, Janu Koubkovou, Petra Němce a Danu Vrchovskou. Jeho častými textařskými spolupracovníky byli Jaroslav Wykrent, Jaromír Nohavica a Luděk Zapletal.

Věnoval se však také kompozici scénické hudby k televizním filmům a inscenacím, televizním pohádkám i rozhlasovým hrám.

V roce 1996, nedlouho poté, co byl zrušen Jazzový ostravský rozhlasový orchestr, vznikla kapela Jiří Urbánek Band se zpěvačkou Danou Vrchovskou. Zde hrál Jiří na klávesové nástroje. S touto kapelou, která měla rozsáhlý repertoár zábavné a taneční světové hudby, procestoval na výletních lodích celý svět. Avšak takto zaměřená hudební produkce nemohla Jiřího uspokojit, a tak vystupuje s kapelou v jazzových klubech a na mnoha jazzových festivalech v Praze, Hradci Králové, ve Slaném, v Týništi nad Orlicí, v Přerově, ve Vsetíně, v Českém Těšíně, v Hořicích i v holandském městě Hertogenbosch. Velkým oceněním pro něj byla účast na samostatném koncertu v rámci festivalu vážné hudby JANÁČKŮV MÁJ v roce 2001. Nezanedbával však ani ostravské jazzové publikum, pravidelně účinkoval se svým orchestrem i v jazzovém klubu Parník. Kromě této bohaté činnosti stačila kapela natočit 4 jazzová CD.

Přestože mu bylo jeho povolání koníčkem, našel si čas i na četbu, byl vášnivým čtenářem, a také na přírodu, rád trávil chvíle klidu uprostřed přírody, dokázal se radovat z každého stromku, keře nebo květiny. I přes pracovní vytížení si našel čas pro osobní život. Vzorně se staral o svoji maminku, s kterou zůstal od svých raných let sám, a které si velmi vážil. Otec mu záhy zemřel a jeho o 9 let starší bratr Karel odešel na studia. S bratrem měl velmi pěkný vztah a v době, kdy Karel žil v emigraci v Kanadě s ním udržoval nepřetržitý kontakt. Několikrát jej v Kanadě osobně navštívil. Později, když se Karel po sametové revoluci vrátil a žil v Ostravě, se jejich vztah ještě prohloubil.

Jiří byl člověk nadobyčej tvůrčí, pilný a zásadový. Miloval přesnost, pořádek a preciznost provedení. V těchto požadavcích byl velmi náročný k sobě samotnému a jako leader také k členům orchestru. Měl vždy snahu pomáhat druhým a podporovat jejich zájmy.

Před několika lety uzavřel sňatek s dlouholetou životní partnerkou Danou Vrchovskou, která byla jeho velkou uměleckou inspirací. Ona to byla, která mu dodala uměleckou sílu k vytvoření nového orchestru Jiří Urbánek Band, ve chvíli, když byl zrušen Jazzový ostravský rozhlasový orchestr, s nímž byl Jiří téměř celý život spojen. Byla mu však také oporou v mnoha jeho životních situacích a s nekonečnou péčí se o něj starala až do poslední chvíle.

Před 4 a ½ lety Jiří vážně onemocněl, přesto se však po celou dobu dále věnoval hudebním aktivitám. Většinu času trávil na své chalupě ve Skřipově na Hradecku se svou manželkou Danou, v kraji, k němuž ho vázalo silné pouto.

Vážená rodino, vážení smuteční hosté,
na dnešním smutečním shromáždění jsme si v krátkém nekrologu připomněli životní pouť zesnulého pana Jiřího Urbánka. Jeho odchod představuje v našich srdcích hlubokou ránu. Pro ostravskou kulturu znamená velkou ztrátu, protože odchází jedna z předních osobností ostravské hudební scény, vynikající jazzman – baskytarista a klavírista, leader a skladatel.

Náš zármutek ulehčí vědomí, že se s Jiřím Urbánkem budeme setkávat nadále prostřednictvím jeho CD nahrávek a rozhlasových i televizních pořadů. Zbývají nám také vzpomínky na naše společná setkání, společně prožité chvíle. Vzpomínky na jazzové večery na Černé louce v době, kdy jazz nebyl hudbou vyvolenou, i vzpomínky na nedávné koncerty v klubu Parník. Jirkovi přejeme zasloužený odpočinek v dobré společnosti v pomyslném jazzovém nebi.

Děkuji Vám za vaši hojnou účast.